

SAŽETAK PRESUDE

KONSTANTIN STEFANOV PROTIV BUGARSKE PRESUDA OD 27. LISTOPADA 2015. ZAHTJEV BR. 35399/05

Izricanje novčane kazne odvjetniku koji je odbio zastupati okrivljenika po službenoj dužnosti ne predstavlja povredu prava na mirno uživanje vlasništva

❖ ČINJENICE

Podnositelj zahtjeva po zanimanju je odvjetnik.

Tijekom lipnja 2005. godine, protiv jedne osobe pokrenut je kazneni postupak zbog sumnje da je počinila kazneno djelo razbojničke krađe. Podnositelj je imenovan njegovim braniteljem po službenoj dužnosti. Podnositelj je na prvom ročištu izjavio da će prihvatiti imenovanje ako nadležan domaći sud postupi sukladno Zakonu u odvjetništvu i odredi pravo na odvjetnički trošak u minimalnom iznosu od 280 EUR-a. Sud je odbio njegov zahtjev, a podnositelj je odbio zastupati okrivljenika te napustio sudnicu. Pozivajući se na odredbe Zakona o kaznenom postupku o upravljanju raspravom, sud je podnositelju izrekao novčanu kaznu u iznosu od 260 EUR-a te je okrivljeniku postavio drugog branitelja po službenoj dužnosti.

Podnositelj je protiv odluke o novčanoj kazni podnio žalbu navodeći da ga sud nije postavio kao branitelja po službenoj dužnosti sukladno mjerodavnom pravu. Njegova žalba odbijena je u srpnju 2005. godine.

Pozivajući se na čl. 1. Protokola 1. podnositelj je prigovarao da je došlo do povrede prava na mirno uživanje vlasništva zbog izricanja gore navedene novčane kazne.

❖ OCJENA SUDA

Sud je primijetio kako je predmet ovog postupka pred Sudom izricanje novčane kazne u iznosu od 260 EUR-a. Sud smatra kako izricanje ove novčane kazne predstavlja miješanje u podnositeljevo pravo na mirno uživanje vlasništva. Novčana kazna predstavlja „kaznu“ u konvencijskom smislu te stoga potpada pod opseg čl. 1. Protokola 1. koji omogućava državi članici Konvencije da, između ostalog, ograniči pravo vlasništva radi osiguranja plaćanja kazni.

U odnosu na pitanje zakonitosti miješanja, Sud je utvrdio kako je izricanje kazne bilo utemeljeno na zakonu. Naime, u mjerodavnom razdoblju, domaće pravo predviđalo je da prilikom postavljanja branitelja po službenoj dužnosti, sud mora odrediti minimalni odvjetnički trošak koji mu pripada za zastupanje. Međutim, odredbe koje su regulirale trenutak kada tijekom kaznenog postupka treba odvjetnički trošak i njegovu visinu nisu bile dovoljno jasne. S druge strane, Sud je utvrdio da je domaći sud novčanu kaznu izrekao temeljem odredbe Zakona o kaznenom postupku koja se odnosi na upravljanje postupkom. Ta odredba u hijerarhiji pravnih propisa ima jaču snagu od odredbe Zakona o odvjetništvu na koju se podnositelj pozvao. Podnositelju je navedena odredba Zakona o kaznenom postupku trebala biti dovoljno jasna, trebao je za nju znati kao i za mogućnost izricanja novčane kazne budući da je bio odvjetnik. Štoviše, nikakva rasprava o odvjetničkom trošku nije mogla imati

prednost pred osiguravanjem pravilnog upravljanja postupkom. Niti je kazneni postupak bio odgovarajući postupak za razmatranje pripada li i u kojem iznosu podnositelju pravo na odvjetnički trošak. Sud je stoga utvrdio da je podnositelju novčana kazna izrečena na temelju dostupne, jasne i predvidljive odredbe čiji legitiman cilj se ogledao u osiguranju vođenja kaznenog postupka bez poteškoća.

U odnosu na pitanje je li postignuta pravedna ravnoteža između općeg interesa i zaštite podnositeljevih prava, Sud je prije svega primijetio da odgoda ročišta bez valjanog razloga onemogućava neometano vođenje postupka. Tužena država uživa široku slobodu procjene prilikom odlučivanja kako će sankcionirati ponašanje koje onemogućava pravilno upravljanje postupkom. Povrh toga, podnositelj je na raspolaganju imao pravno sredstvo temeljem kojeg je mogao osporavati odluku o novčanu kaznu. To pravno sredstvo je i iskoristio. Sud je primijetio kako ništa ne ukazuje da je domaći sud odluku o novčanoj kazni donio proizvoljno. Štoviše, iako je podnositelju izrečena najviša novčana kazna predviđena Zakonom o kaznenom postupku, ona nije bila nerazmjerna niti pretjerana.

Sud je naglasio kako se ovaj predmet razlikuje od predmeta koji se odnose na slobodu izražavanja odvjetnika koji nastupaju kao branitelji po službenoj dužnosti. Stoga je Sud utvrdio kako je postignuta pravedna ravnoteža između javnog interesa i zaštite podnositeljevog prava vlasništva. Miješanje dakle nije podnositelju nametnulo pretjerani teret. Slijedom navedenog, Sud je utvrdio da nije došlo do povrede prava na mirno uživanje vlasništva.

Ovaj sažetak izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sažetak ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te ne obvezuje taj Sud.

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.